

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 109/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Hopferova s.r.o., Bajzova 2, Košice, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Up/1465/2022 z 28. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 13. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením okresného súdu, ktorý mal za následok odmietnutie jej odporu proti platobnému rozkazu vydanému v konaní podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

II.

2. Okresný súd platobným rozkazom z 2. novembra 2022 sťažovateľke uložil zaplatiť žalobcovi 14 337,21 eur s príslušenstvom. Platobný rozkaz bol doručený opatrovníčke sťažovateľky 14. augusta 2023. Proti tomu 31. augusta 2023 podala sťažovateľka odpor. Uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu z 20. októbra 2023 bol odpor žalovanej odmietnutý ako oneskorene podaný, keďže lehota na jeho podanie uplynula 30. augusta 2023.

3. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť. Žiadala platobný rozkaz zrušiť a návrh žalobcu odmietnuť. Tvrdila, že ako spotrebiteľka nebola na zaplatenie pohľadávky vyzvaná v posledných troch mesiacoch pred podaním návrhu a v čase doručovania platobného rozkazu bola hospitalizovaná. Podľa sťažovateľky vyšší súdny úradník nemôže

pred vydaním platobného rozkazu vykonať kontrolu, ktorá sa vyžaduje v spotrebiteľských veciach. Namietla neskúmanie jej bonity pred poskytnutím úveru a neplatnosť zosplatnenia úveru. Zhrnula, že vôbec neboli splnené procesné podmienky na vydanie platobného rozkazu, keďže návrh na jeho vydanie bol neprípustný.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu okresného súdu bola sťažnosť sťažovateľky zamietnutá. Podľa okresného súdu odpor bol podaný oneskorene, pričom sťažovateľkou tvrdené skutočnosti, ktoré majú zakladať to, že platobný rozkaz nemal byť vydaný, mohla sťažovateľka účinne uplatniť vo včas podanom odpore. Sťažovateľka sťažnosťou proti uzneseniu o odmietnutí jej odporu nenamietala správnosť tohto rozhodnutia, ale nesprávnosť platobného rozkazu. Preto sú jej námietky voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nedôvodné. Podľa okresného súdu sťažovateľka prostredníctvom svojej opatrovníčky mala možnosť skoncentrovať svoje námietky v odpore proti platobnému rozkazu. Pritom zdôraznil, že hospitalizácia sťažovateľky bola v konaní zohľadnená, keďže platobný rozkaz bol už 7. novembra 2022 prevzatý osobou, ktorú sťažovateľka splnomocnila na preberanie poštových zásielok, a po zistení, že sťažovateľka nie je schopná samostatne pred súdom konať, bola táto osoba ustanovená za jej opatrovníčku, ktorej bol platobný rozkaz doručený znova 14. augusta 2023.

III.

5. Podľa sťažovateľky nemožno súhlasiť s tým, že jediným prostriedkom ochrany jej práva bol odpor proti platobnému rozkazu. Keďže platobný rozkaz nemal byť vydaný, nemohol nadobudnúť ani právoplatnosť. Okresný súd vyjadrením tohto názoru opomenul súdny prieskum, ktorý mal vykonať z úradnej povinnosti. Podľa sťažovateľky bol návrh neprípustný, keďže pred vydaním platobného rozkazu nebola vyzvaná na zaplatenie pohľadávky, pretože v čase doručovania výzvy bola hospitalizovaná s organickou poruchou ťažkého stupňa. Návrh na vydanie platobného rozkazu tak bol neprípustný, a preto mal byť okresným súdom odmietnutý. Okrem toho bol neprípustný aj preto, že zmluva uzavretá s veriteľom obsahovala najmenej jednu neprijateľnú podmienku.

6. Sťažovateľka opakuje, že platobný rozkaz nie je vecne správny a pred jeho vydaním nebola vykonaná sudcovská kontrola neprijateľných zmluvných podmienok. To je v rozpore so závermi nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 648/2022. Podľa sťažovateľky aj keď podala odpor oneskorene, mal okresný súd následne vykonať kontrolu prípustnosti návrhu podaného na podklade spotrebiteľskej zmluvy. Rovnako ako v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka opakuje, že návrh bol nedôvodný, keďže veriteľ pred poskytnutím úveru neskúmal jej schopnosť splácať úver, a preto nemohol úver zosplatiť. Sťažovateľka znova zdôrazňuje, že okresný súd bol povinný vykonať kontrolu neprijateľných zmluvných podmienok, aj keď bola v konaní pasívna, čo vyplýva z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie a uznesenia ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2022.

IV.

7. Voči postupu okresného súdu sťažovateľka namietala, že vôbec nemal vydať platobný rozkaz a návrh žalobcu mal podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o upomínacom konaní odmietnuť, keďže uplatnený nárok je vecne nedôvodný, čo v procesných konštrukciách upomínacieho konania zakladá neprípustnosť návrhu podľa § 3 ods. 5 písm. b) a d) zákona o upomínacom konaní, podľa ktorých návrh je neprípustný, ak sa uplatňuje nárok zo spotrebiteľskej zmluvy,

ktorá obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a táto okolnosť má vplyv na uplatňovaný nárok alebo žalovaný nebol na jeho zaplatenie vyzvaný v posledných troch mesiacoch pred podaním návrhu. Z ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní vyplýva, že proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený, a podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje, čo neplatí, ak bol odpor odmietnutý.

8. Podstatou námietok sťažovateľky proti postupu okresného súdu je vecná nesprávnosť platobného rozkazu, ktorá spočíva v neprípustnosti návrhu žalobcu. Vecnú nesprávnosť platobného rozkazu tak sťažovateľka mohla namietať podaním včasného a vecne odôvodneného odporu. Niet sporu o tom, že odpor sťažovateľky bol podaný oneskorene. Sťažovateľka tak proti postupu okresného súdu, ktorý sa prejavil v tom, že návrh žalobcu nebol odmietnutý a bol vydaný platobný rozkaz, nevyčerpala odpor podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, ktorý je právnym prostriedkom nápravy, ktorý sťažovateľke priznáva zákon na ochranu jej základných práv. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu proti postupu okresného súdu podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

9. Čo sa týka námietky porušenia ústavných práv sťažovateľky uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jej sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o odmietnutí jej odporu proti platobnému rozkazu z dôvodu jeho oneskorenosti, treba uviesť, že podstata práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde, čomu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Vo veci sťažovateľky boli aplikované ustanovenia § 7 ods. 2 a § 12 ods. 1 písm. b) zákona o upomínacom konaní, z ktorých vyplýva, že odpor proti platobnému rozkazu treba podať v lehote 15 dní od jeho doručenia a odpor podaný po tejto lehote okresný súd odmietne uznesením.

10. Vo veci sťažovateľky okresný súd aplikoval rozhodné ustanovenia zákona o upomínacom konaní v súlade s jeho znením a účelom, čo vylučuje možnosť porušenia ústavných práv sťažovateľky uznesením okresného súdu. Záver okresného súdu nie je ani v rozpore so sťažovateľkou uvádzanými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie a ústavného súdu. V tejto súvislosti treba zdôrazniť záver rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2022 a naň nadväzujúceho nálezu sp. zn. I. ÚS 648/2022, ktorý spočíva v tom, že ak právna úprava umožňuje spotrebiteľovi podať proti platobnému rozkazu vydanému vyšším súdnym úradníkom odpor v lehote 15 dní od jeho doručenia, pričom odpor musí byť vecne odôvodnený, potom výklad a uplatnenie § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku nie je v súlade so základným právom spotrebiteľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak súd v exekučnom konaní odmietne preskúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré mali vplyv na vymáhaný nárok vzniknutý v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z dôvodu, že spotrebiteľ proti platobnému rozkazu odpor nepodal.

11. Tieto rozhodnutia ústavného súdu, ktoré nadväzovali na sťažovateľkou uvádzané rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, smerovali proti rozhodnutiam vydaným v exekučnom konaní, a nie proti rozhodnutiam v upomínacom konaní. Ich zmyslom je umožniť prieskum prípadných

neprijateľných podmienok pri posudzovaní návrhu na vykonanie exekúcie, no nie v konaní o oneskorene podanom odpore. Exekučný poriadok na rozdiel od zákona o upomínacom konaní na takýto prieskum vytvára procesný priestor tak, ako to vyplýva z § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, podľa ktorého súd zamietne návrh na vykonanie exekúcie, ak bol exekučný titul vydaný v konaní, v ktorom nebolo možné namietať alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, a existencia neprijateľnej podmienky má vplyv na vymáhaný nárok, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Takýto priestor na preskúmanie neprijateľných zmluvných podmienok však nevyplýva z ustanovení zákona o upomínacom konaní v prípade oneskorene podaného odporu a nemožno ho vyvodiť ani z rozhodnutí ústavného súdu a Súdneho dvora Európskej únie. Úvaha okresného súdu, ktorá viedla k odmietnutiu odporu sťažovateľky, je tak prostá právneho omylu pri výklade noriem zákona o upomínacom konaní. Preto je ústavná sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu